

Szerkesztési iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 264. szám.

Hétfő, november 17.

Politikai helyzet.

— Fővárosi munkatársunktól. —

Budapest, nov. 17.

A nagyon hangos és zivataros képviselőházi ülések rendezése helyett úgy látszik, hogy az ellenzék más taktikát választott: most az obstrukciós beszédekkel iparkodik hatni; mindenesetre jobb ha így tesz, minthogyha éktelen lármával és terrorisztikus eszközökkel vágja maga alatt a fát.

A taktika szerint, az ellenzék meg akarja obstruálni a sajtójavaslatot, naponként egy-egy szónokkal próbál szerencsét. Az elnökségnek azonban erre a trükkre is megvan a válasza: ha eltérnek a tárgytól a tisztelt szónokok, akkor az elnök megvonja a szót a minden irányba elkalandozó szónoktól. Ezt tette Szász Károly alelnök Springerrel, aki panamákról, nem pedig a sajtótörvényről beszélt.

A helyzet egyébként változatlan. A többség és a kormány munkálkodásának forrása kiapadhatatlan s az ellenzék, amint látjuk, még mindig csak taktikázik. S míg ki nem fogynak az ostromlók a többé-kevésbé gyerekes trükkökből és ki nem apad az ötletek forrása, addig az ellenzéki választók komoly figyelmet érdemlő részvétlensége mellett és az ország elfogulatlan, dolgozni vágyó közönségének lesújtó ítélete dacára is folytatni fogják az eddigi taktikát.

Ugy látszik, már nem valami gazdagon bugyborékol az ötletek nem éppen kristálytisztá forrása, legalább erre enged következtetni Andrassy Gyula grófnek a feloszlásra vonatkozó kívánsága, melyet a Ház pénteki ülésén indokolt meg szokatlan hevesseggel. Andrassynek ez az indítványos ötlete, mivel nincs jogunk kételkedni a kifejezett óhaj őszinteségében, azt mutatja, hogy az alkotmánypárt vezére nagyon türelmetlen már s beleunt a harcba, beleunt a hatalomra való várakozásba. Kétségtelen, hogy nem egy tetszetős ok a feloszlás sürgőssége mellett szól s mi magunk is azt szeretnénk, ha a nemzet minél előbb abba a helyzetbe jutna, hogy lesújtó ítéletet mondjon az ellenzék fölött, mely akkor, mikor az országot és monarchiát a kűlháboru veszedelme fenyegette s készületlenségünk miatt talán még nagy vér- és pénzáldozatok árán sem lettünk volna képesek megmenteni Magyarország területi integritását, másfélévi technikai obstrukcióval megakadályozta a véderő szükségyszerű reformját. Tényleg óhajtható, hogy minél előbb ítélkezzék a nemzet azon ellenzék fölött, mely az ország mai súlyos gazdasági helyzetében

és a nemzetközi pénpiacal kapcsolatos finaciális állapotában is senki által kétségbe nem vonható határozott vere-sege dacára és kizárólag hatalmi célok-ból, mesterségesen felszinen tartott trük-kökkel elvonja a közfigyelmet a pozitív munkától és megdermeszti az ébredező energiákat, holott a Balkánon beállott korszakos változások minden magyar számára kétszeres kötelességévé teszi a pozitív munkában való részvételt s a gazdasági térfoglalásért való nemes ver-sengést.

S ha Tisza István az ellenzéki bűn-lajstrom dacára sem siet eleget tenni Andrassy gróf óhajának a Ház mielőbbi feloszlását illetőleg, annak bizonyára az is egyik oka, hogy Tisza épp oly ke-véssé állapítja meg az ellenzéki vá-gyaknak megfelelő módon a maga takti-káját, mint amily kevésbé valószínű, hogy az ellenzék Tisza óhaját iparkod-nék taktikai terveinek a kigondolásában respektálni.

De ha egyáltalán kívánsi volt az el-lenzék azokra az okokra, melyek a par-lament idő előtti feloszlását akadá-lyozzák, megszerezhetette az óhajtott infor-mációkat Tisza Istvánnak abból az ok-fejtéséből, amely Andrassy Gyulának erre vonatkozó érdeklődésére válaszként hangzott a Ház pénteki ülésén. Vagyis a kormány még egyáltalán nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy az el-lenzéknek házfeloszlási óhaját telje-sítse. Ezt egyébként a nemzet sem köve-teli; s így hát a tisztelt ellenzéknek egy kis türelemmel kell lennie. Meglesz majd a Ház feloszlása is, hogyha annak az ideje elérkezett. Tisza István gróf azt mondotta, hogy:

— Előbb a romokat kell eltakarítani.

A gyermektanulmányozás Torontálban.

A kulturegyesület gyermektanulmányi szakosztályának ülése.

Nagybeeskerek, nov. 17.

A Torontálmegyei Közművelődési Egylet gyermektanulmányi szakosztálya szombaton tartotta meg első rendes őszi gyűlését, amelynek legfőbb tárgya a folyó iskolaévre szóló munkaterv megbeszélése volt. A választmányi gyűlésen jelen voltak: Grézlo János kir. tanfelügyelő mint elnök, Bányai Jakab, dr. Báthory Endre, Büchler Hugó, Bugárszky Milivojué, dr. Fialowsky Béla, dr. Fischer Regina, Kiss Mária, Liska Ferenc, Popovics Bogdán, Streitmann Antal, Szegfűné Goptsa Róza, Szegfű Sándor, Wégling István.

Miután az elnök tanfelügyelő üd-

vözölte a majdnem teljes számban meg-jelent választmányt, felkérte a titkárt, terjessze elő évi jelentését.

Büchler Hugó röviden jelentést tesz a lefolyt iskolaévben teljesített mű-ködesről, melynek főbb pontjai a követ-kezők:

A szakosztály folytatta az ösztön-szerű gyermekjátékok, rajzok és más ké-szítmenyek gyűjtését. A lefolyt évben kevesebb gyűlt be, mint előbb, viszont a kongresszusra igen bő anyagot küldött fel a szakosztály. Minthogy a szakosz-tálynak eddig még alkalmas helye nincs a gyűjtemény elhelyezésére, nem is volt baj, hogy kevesebb gyűlt össze.

A jellemlapok vezetését is folytatta a szakosztály; különösen a vidék kérte ezeket, sőt más megyéből is fölkeresték a titkár ily jellemlapokért.

Nyilvános értekezletet a szakosztály a lefolyt évben csak egyet tartott: dr. Heihermann Alajos orvos volt az előadó a fiúk külön neveléséről. A tervbe vett többi értekezlet a közönség, illetve a szü-lők részvétlensége folytán elmaradt.

Mesemondó-délután négy volt, amej-lyeken előadók voltak: Liskáné Kiss Sa-rolta, Melezer Róza óvónők, Bakalovich Dóra tanítónő és Büchler Hugó, a kise-gítő iskola v. tanítója, akik vetített képek kíséretében mondtak egy-egy magyar tárgyú mesét.

A szakosztály kezdeményezésére 1912-ben megnyitott kisegítő-iskola a folvó iskola-évben megkapta a harmadik tanerőt Fe-jess Honka személyében és ezzel nagy mértékben fejlődött. Helyisége még ideig-lenesen a II. sz. áll. iskolában van, de jövőre átmegy külön épületébe.

Dr. Báthory Endre közkórházi főor-vos egy előadása keretében arra vállal-kozott, hogy több éven át állandóan meg-vizsgál egy-egy csoport II. osztályu ta-nulót azon célból, hogy a nyert tapaszta-latok alapján statisztikai adatokkal de-monstrálhassa az iskolának a látóképes-ségre való befolyását. E vizsgálatokat ok-tóber elején körülbelül 150 tanulón meg is kezdte.

Végül beszámolt a titkár az 1913 márciusában rendezett első országos gyermektanulmányi kongresszusról. Rövi-den vázolta annak lényegét és az azon nyert benyomásokat. A kongresszus Naplóját, egy hatalmas, 360 oldalos kö-tetet, bemutatta és ajánlotta, hogy azt minden pedagógus ismerje meg. A kon-gresszussal kapcsolatos kiállításon a to-rontálvármegyei szakosztály a leggazda-gabb tartalommal vett részt, de mert nem kért külön csoportot, nem kapott.

A választmány tudomásul vette a jelentést, majd Grézlo János kir. tanfelügyelő buzdító szavai után áttért a program megállapítására, melyet szin-tén a titkár adott elő.

A munkaterv, illetőleg az elfogadott határozatok a következők:

1. A gyermekmunkák további gyűj-tése. Erre nézve megjegyezte Streitmann Antal főgimn. tanár, hogy a gyűjtés eddig talán rendszer nélkül történt, jó volna bizonyos utmutatást adni a gyűj-tőknek. Többek hozzászólása után a vá-lasztmány egy szűkebbkörű bizottságot küld ki, amely a felszólalóval együtt el-

Szenzáció!

Előleges Mozi jelentés.

Szenzáció!

folyó évi november hó 19-én és 20-án FEDÁK SÁRI

f. é. november hó 21. és 22-én Posquall osodás főivétele:

Márta

Pompeji végnapjai.

egy asszonyi karrier története 5 fölvonásban. Irta: Nádas Sándor

Edward Bulwer világhírű történelmi regénye után 6 részben.

Főszereplő: FEDÁK SÁRI.

Naponta 2 előadás, délután 5 órakor rendes Mozi-helyárral, este fél 9 órakor pedig mérsékelt fölemelt helyárral.

Jegyek már kaphatók a Mozi pénztáránál.

921-65

A mozi kellemesen fűtve van.

készítse a szükséges nyomtatványok szövegét.

2. A jellemlapokat szintén tovább fogja vezetni a szakosztály. Bánvai Jakab hozzászólása szerint azonban a meglevő jellemlapok nem a legkifogástalanabban lévén, indítványozza, hogy ezeket behatóan tárgyalják meg. Büchler Hugó indítványára határozatba ment, hogy a meglevő jellemlapok használhatóságáról egy évi kipróbálás után számoljon be a szakosztály.

3. Nyilvános értekezleteket, a közönség részvétele folytán, nem tart szükségesnek a szakosztály, ellenben a szülői értekezleteket fontosaknak tartja; határozatba ment elnök indítványára, hogy minden iskola a maga körében tartson ilyeneket.

4. A mesemondó-délutánok folytattnak, még pedig kibővítve a magyar történet köréből vett tárgyakkal.

5. Bánvai Jakab indítványozta, hogy a gyermektanulmányozásnak gyakorlati hasznosítása céljából tüzzön ki a szakosztály pályadíjat a következő kérdésre: „Mi az iskola teendője az egyéni nevelés érdekében és mily feladatok hárulnának ebből az iskolafentartókra?”

Grézló János kir. tanfelügyelő szívesen fogadta ez indítványt és megígérte, hogy a kulturregletnél megteszi a kellő lépéseket, hogy e pályadíjat kieszakozolja. A részleteket majd a szakosztály tudomására fogja hozni.

6. Azon esetben, ha a Délmagyarországi Tanítóegylet a nyári nagygyűlést Nagybeeskereken tartja, a szakosztály gyermektanulmányi kiállítását rendez, amelyre már most hívja fel a város és az egész megye óvónői és tanítói karát.

A tervezet elfogadása után egyes apróbb ügyeket intézett el a gyűlés.

HIREK.

IDÓJÁRÁS.

A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

November 17.

Barométer emelkedik 759.7. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 9.7 C°. Hőmérséklet: maximum 16-ikán 11.4 C°, min. ma reggel 1.2 C°. Csapadék 0.2 mm. Felhőzet Cu5. Szélirány és erősség NW4. Jólát a következő 24 órára: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvastást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnak este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet Ci = firtősfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránnyfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélséncd, 8 = nagy vihar.

— **Vihely Géza kitiintetése.** A hivatalos Budapesti Közlöny vasárnap száma közli a következő királyi kéziratot:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Vihely Géza garabosi községi jegyzőnek sok évi érdemes szolgálata elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1913. évi október hó 31-ikén.

Ferenc József s. k.

Báró Burián István s. k.

A kitiintetés élénk örömet kelt mindenfelé a vármegyében, mert a királyi elismerés valóban egy kitünő munkás férfinak szól, aki mint jegyző mintaképe a nép vezetőinek s akit közéleti működésében is mindig a tiszta idealizmus, a közzjóra való törekvés vezetett. Vihely Géza hosszú évek óta elnöke a torontai vármegyei jegyzők egyletének s mint ilyen, fáradhatatlan munkásságot fejtett ki a vármegye jegyzői kara érdekében. Hosszu, érdemes munkásságának méltó pálmája tehát a királyi elismerés, amelynek velünk együtt nagyon sokan szívből örvendenek.

— **Erzsébet napja.** Szerdán, november 19-ikén lesz Erzsébet napja, amely alkalmából a boldogult Erzsébet királyné emlékeztet az idén is kegyelettel megünnepelik az országban. Nálunk a róm. kath. plébánia-templomban szerdán d. e. 10 órakor ünnepi gyászistentisztelet lesz, melyre hivatalosak a hatóságok és a testületek.

— **Esküvő.** Giljum Mihály, az Osztrák-Magyar Bank tisztviselője szombaton délután 5 órakor vezette oltárhoz László Lajos nagybecskereki postafőnök leányát.

Ugyancsak szombaton délután tartotta esküvőjét Sefcsik Gyula honvédfőhadnagy Geyer Jankával.

— **Városi közgyűlés.** Nagybeeskerek város képviselőtestülete ma délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, ameletről lapunk holnapi számában hozunk tudósítást.

— **Tanácsülés.** A városházán ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével tanácsülés volt, amelyen kisebb folyóügyek kerültek tárgyalás alá.

— **Iparengedélyek.** A szombaton délelőtt tartott városi iparülésen az iparhatóság a következő újabbaknak adott iparengedélyt, illetve iparigazolványt: Vorgics Péternek szatócsüzletre. Vén János, Földes Oszkár és Róth Jakabnak őrző és biztonsági intézetre.

— **Halálozás.** Mint Budapestről jelentik, dr. Fried Albert, a nagybeeskereki ügyvédi karnak érdemes tagja, aki már húszéves korában Budapestre költözött, a nagybeeskereki szanatóriumban, tegnapelőtt 45 éves korában meghalt. Az elhunytat, akinek halála Nagybeeskereken élénk részvételt kelt, tegnap temették el a fővárosban.

— **A szabadliceum előadása.** Tegnap délután tartotta a kulturregyesület nagybeeskereki szabadliceuma idei második előadását. Ezuttal Perl Mihály felső kereskedelmi iskolai tanár volt az előadó, aki a geizirekről és vulkánokról tartott érdekes és színes előadást, vonzóan ismertette a nevezetesebb geizireket és tüzhányókat. Az előadást számos szebbnél szebb vetített képpel kísérte az előadó, akit élvezetes előadásáért az ismét rendkívül nagy számban megjelent hallgatóság, melynek sorában ott volt Jankó Ágoston alispán és dr. Vinczehidny Ernő megyei főjegyző, élénk tapsokkal honorált. Növelte az előadás érdekességét a bevezető zeneszám: Az ifjusági zenekar ugyanis Osztie Béla zenetanár vezetésével teljes precizitással a Cigánybáróból egyveleg adott elő, amelyben Strus Szerafin és Radd Vilma igazi művészettel működtek közre. A zenei élvezetet a közönség szintén hálás elismeréssel honorálta.

— **Az aldunai öblözetek ármentesítése.** Az aldunai öblözetek ármentesítésére alakult ármentesítő társulat szombaton Pancesován az ottani városháza nagytermében gyűlést tartott, amelyen megjelent dr. Bartóky József földmívelésügyi államtitkár, Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, Lovass Sándor miniszteri tanácsos, Csernovics Diodor és Dietzl Ferenc jószágigazgatók, dr. Sebestyén Lajos és dr. Laczkovics Gyula jogügyi tanácsosok, Udrazky József min. oszt. tanácsos, továbbá az érdekelt községek. A közgyűlésen megvitatották és elfogadták a társulat alapszabályait. Délután a vendégek tiszteletére Daniel Tibor báró főispán ebédet adott.

— **Tanítógyűlés.** A Délmagyarországi Tanítóegylet nagykikinda-zsombolyai fióköre a múlt héten tartotta meg Nagyikindán őszi közgyűlését a róm. kath. népiskolában a nagykikindai és környékbeli tanítóság nagyszámu részvételével. A tanítógyűlés érdeklődésének központjában két rendkívül érdekes előadás állott, Jeszenszky Irén polgári iskolai tanárnő és Veress Béla kir. törvényszéki bíró előadása. Jeszenszky Irén „Az is-

kola és a jókedély“ címmel értekezett, Veress Béla kir. törvényszéki bíró pedig a fiatalok bűnösökre vonatkozó új törvényes intézkedéseket és a patronázs-intézményeket ösmertette. Nagy tetszéssel fogadták még Schlier Márton ének-tanár értékes előadását a népiskolai énekkutatásról, valamint Zappe Ferenc szakavatott szavait az iskolai kirándulásokról.

— **A kolera.** Felsőelemén tegnap ismét egy koleraeset fordult elő. Sztankov Joca 60 éves csősz betegedett meg ugyanis koleragyanus tünetek között. Törökbecsén a kolerában megbetegedett Purigradszki Obrád halász tegnap meghalt. Másutt a vármegyében nem fordult elő koleraeset.

— **Berlitz-féle nyelviskola Nagybeeskereken.** Balás Márton nagybeeskereki felső kereskedelmi iskolai tanár, okleveles nyelvtanár december elsejétől Berlitz-féle nyelviskolát nyit Nagybeeskereken a francia, német és olasz nyelv oktatására. Jelentkezni lehet Balás Márton tanárnál naponként d. e. 12 óráig a felső kereskedelmi iskolában, d. u. pedig Toldy Ferenc-utca 23. sz. a.

— **Az asszony miatt.** Palatinus József kiszombori lakos az utóbbi időben rosszul élt a feleségével. Folyton veszekedtek és civakodtak, míg végre az asszony fogta magát és elhagyta a férjét. Palatinus előlött annyira elkeseredett, hogy kiment a temetőbe s ott mellbe lölte magát. A golyó súlyosan megsebezte az elkeseredett embert, de azért valószínűleg életben marad.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybeeskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Ruzsity Vitályos gk. földműves és Mirkov Paulina gk. — Daity Dusan gk. földműves és Stojacev Hajnalka gk. — Trebies Rezső izr. kereskedő és Kalmár Ella izr. — Wirsching János rk. asztalos és Schmidt Hona rk. Baucholz Mihály rk. cipész és Schomszki Mária rk. — Floring Demjén gk. napszamos és Bradác Erzsébet gk. — Kirtyánszki Márk gk. földműves és Milenov Perszida gk. — Rózsa Jenő rk. segédjegyző és Hajdu Irma rk. — Nédity Velimir gk. földműves és Szremác Mária gk.

Születések: Bojác Péja gk. földműves, leány. — Bucz Vazul gk. földműves, fiu. — Moczity Sándor rk. Máv. hivatalnok, fiu. — Tujtovics István rk. napszamos, fiu. — Róth Vilmos rk. napszamos, leány. — Pél Lőrinc rk. napszamos, leány. — Konstantinov István gk. napszamos, fiu. — Koppi József rk. ács, egy fiu, egy leány. — Glisin Vukoszava gk. napszamos, leány. — Popovics György gk. szabó, fiu. — Temesközi Emil ref. adótiszt, fiu.

Halálozások: Tyirity Voislav gk. 5 éves, veselob. — Taresul Miklós rk. 3 éves, tüdőlob. — Szepessy Titusz rk. 40 éves, gerincgysorvadás. — Kokrell Jakab rk. 5 éves, tüdővész. — Vorgity János gk. 15 hónapos, bélhurut. — Joszt János rk. 12 napos, életgyenge. — Tarnóczy Bálint ref. 27 éves, hasihagymáz. Lukinics Tamás rk. 40 éves, májrák. — Detar Mária rk. 12 hónapos, hörghurut. Özv. Schuld Péterné rk. 87 éves, aggkor. Feeskés Anna rk. 10 hónapos, göresök. — Oprinyán Emilia gk. 8 éves, tüdővész.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete“ nagybeeskereki fiókján minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltnének.

November tizenhat.

Abból a sok-sok millióból, akik végig-gázolják ezt a sárteket, alig akadna egy is, akinek lelkében nyomot ne hagyott volna egy-egy eltörülhetetlen dátum.

Örömből, vigságos napok verőfényéből, kacagásából, vagy lombhullató őszi napok szomorúságából származott is, de felkeres évről-évre újra...

Ahogy rovom a zeg-zugos Temes partját, hervad már köröskörül minden, ökönyál hálózta be selyemnél vékonyabb szálaival a tájat, az avarropanásra éles sikóttással rebben fel egy-egy sárszalonna.

A kicsike huszas esztanására szétterjesztett szárnyakkal uszik a vizen s Tell, a jó öreg, pár pillanat után diadalmasan helyezi lábaim elé.

Azután beleveszünk a „Vrbicza“ zeg-zugjába s a folyóparti buja füzesben törjük az utat tovább...

Erősen önti sugarait az őszi nap is, hátizsákomban is két tapsifüles alussza örök álmát két tőkés ruca mellett... Meleg van...

Jó lenne megpihenni...
Egyszerre tisztásra érek...
Kicsi, szobányi tisztás...
A közepén egy öreg, villámverte füz áll...

Olyan ismerős ez a hely...
Jártam már erre...
Megállok, csak egy pillanatra... Míg egy árnyék suhan át a vágáson s a huszas dörrenésére ott fesszik az avaron a vadak királya: a hosszucsőrü...

És amíg akasztékra veszem, egy hang esendül meg mögöttem:

„Megállj! itt megpihennék!”
Ismerős hang...
Ismerős hely...
A hely a régi...
A hang csak hallucináció volt...
Mihalovits Ódón — emberszeretettől meleg — férfias hangja...

A hosszucsőrü volt kedves madara...
S míg a kis, velem bolyongó pajtásból kiviszem a patrónokat, szemrehányóan nézem végig a gyönyörű madarat: „Miért jöttél ma elem? Miért szakítottad fel ezt a sebet?”

A szellő végigfodrozza a Temes habjait s ahogy elnézek a kéklő messzeségbe, szinarany lelkével felém mosolvog egy tetőtől talpig igazi férfi...

Ifj. P. M.

TÁVIRATOK.

A DELEGÁCIÓK.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Holnap ül össze Bécsben a delegáció, amelynek ezuttal különös fontosságot tulajdonítanak. A delegációs ülészak főbb momentumait a külső politikai helyzet megbeszélése, a trónbeszéd, Berchtold külügyminiszter exposéja s a véderő fejlesztésének megvitatása fogja képezni. Mivel a delegációnak ilyenformán nagy anyaga van, az ülészak hosszabbra fog nyulni mint máskor. A delegációk holnap délután alakulnak meg s szerdán délelőtt 11 órakor mondja el a király a trónbeszédet. Ugyan- csak szerdán délután mondja el Berchtold külügyminiszter a magyar delegáció külügyi albizottságának ülésén a külügyi exposé. Pénteken a hadügyi albizottság megkezdi a hadügyi exposé tárgyalását. Az ellenzék támadásaira nézve Tisza István gróf miniszterelnök gondoskodott arról, hogy azonnal méltó feleletben részesüljenek s rajta lesz, hogy az esetleges botrányokat minél szűkebb térre szorítsa.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A delegáció tagjai ma délután Bécsbe utaznak. Kiszivárgott hírek szerint az ellenzéki delegációk még nem döntöttek afelől, hogy elmennek-e a trónbeszéd meghallgatására; Apponyira és Rakovszkyra ez kötelező volna, mert valóságos belső titkos tanácsos mind a kettő. Az bizonyos, hogy Andrassy Gyula gróf jelen lesz a delegáció megnyitásán, ellenben Vázsonyi nem hallgatja meg a

trónbeszédet, ha csak az utolsó pillanatban az ellenzék nem határozza el magát. Az ellenzék részéről vett értesülés szerint az ellenzéki delegátusok nagy vitára készülnek. Andrassy részletes bírálatot készül mondani Berchtold külpolitikájáról. Külön érdekessége lesz a vitának Károlyi Mihály és Lovászy Márton felszólalása, akik a hármasszövetségben elfoglalt helyzetünket teszik vita tárgyává. Vázsonyi Vilmos alkalmasint csak egy ülésen vesz részt s albizottságokban nem is jelölte magát. A pénzügyi albizottságokban éles kritika fog elhangzani arról a pénzügyi politikáról, mely a monarchiát állítólag esőd felé viszi. A magyar politika speciális szempontjaiból nagyjelentőségűnek sejtetik azt a vitát, melyben az ellenzék azt igyekszik fejtegetni, hogy szerinte a belpolitika ziláltsága, válsága milyen hatással van a külpolitikára. Az állítólag bizonyos, hogy az ellenzéki delegátusok botrányt nem provokálnak a delegáció ülésein.

A TRÓNÖRÖKÖS LONDONBAN.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje tegnap Londonba érkezett, ahol nagy ünnepiességgel fogadták. Este a nagykövetségi palotában ünnepi ebéd volt. Az angol lapok egyértelműen örömmel látják a trónörökös angolországi látogatását.

Párisi jelentések szerint a francia lapok is nagyfontosságúnak tartják a külpolitikai viszonyok szempontjából, hogy Ausztria-Magyarország jövődó uralkodója barátságos érintkezést keres az európai államokkal.

A BOLGÁR KIRÁLY BÉCSBEN.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Ferdinánd bolgár király Bécsbe érkezett. A király innen Kóburgba utazik. Azt a hírt, hogy Ferdinánd Berlinbe is ellátogatna, megcáfolják.

KOSSUTH FENRENC 72 ÉVES.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth Ferenecnek, akinek állapota most már tartósan javul, tegnap volt a 72-ik születésnapja, amely alkalommal sokan keresték föl betegágyánál s barátai és tisztelői szíves üdvözlésekkel halmozták el.

A HORVÁT KÉRDÉS.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A horvát-szerb koalíció tagjai ma délelőtt 10 órakor tanácskozáson voltak Tisza István gróf miniszterelnöknél, akivel a horvát helyzet békés megoldásáról tárgyaltak.

ELHUNYT ALISPÁN.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bándy György, Szolnok-Dobokavármegye alispánja tegnap meghalt.

NAGY TŰZ CZEGLÉDEN.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Czegeletről sürgönyzik, ott ma reggel kigyuladt a Viktória gőzmalom. Az egész óriási kiterjedésű gyártelep lángban áll s még most is ég. A kár igen nagy.

ÉGŐ HAJÓ A TENGERÉN.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Fiuméből sürgönyzik, a Cunard-társaság Pannónia gőzöskének kapitánya szikratávíron jelenti, hogy a Bermuda-szigeteken a „Baliner“ nevű spanyol gőzöskén tűz ütött ki s a hajó elégett. Az utasokat a Pannónia megmentette.

VÉRENGZŐ HORVÁT MUNKÁSOK.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Frankfurtból sürgönyzik, Geisleben községben a községi vízvezeték építésénél dolgozó horvát munkások béremelést követeltek s mivel nem kapták meg, berontottak a községbe s késekkel fölfegyverkezve, megtámadták a lakosságot. A vérengző munkások számtalan védtelen embert összeszurkáltak s két embert megöltek. A vérengzőket csak

katonaság tudta megfékezni, amely azután számos munkást letartóztatott.

AZ ÉRTÉKTŐZSDÉRŐL.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 817.50, Osztrák Hitel 624, Koronajáradék 81.05, Osztrák-Magyar Államvasut 693, Jelzáloghitelbank 418, Leszámitoló Bank 505, Hazai Bank 280, Magyar Bank 533, Kereskedelmi Bank 3690, Rimamurányi 640, Salgótarjáni 731, Általános Köszénbánya 1015, Közuti Vasut 624, Villamos Vasut 350, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (1914 áprilisra)	11:27
Rozs (1914 áprilisra)	8:69
Zab (1914 áprilisra)	7:31
Tengeri (1914 májusra)	6:28

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforogalomról és a pénzügyi piacról.

Budapest, 1913. nov. 13.

Az előző héten a tőzsdén beállott árcsökések, melyeknek okaira mult heti jelentésünkben rámutattunk, a lefolyt hét első felében is még kedvezőtlenül befolyásolták a hangulatot, annál is inkább, mert a vaspiacon érkezett jelentések a vasipari konjunkturát még mindig kedvezőtlen színben tüntették fel. Később a vaspiacon is valamivel jobb jelentések érkeztek és az Osztrák-Magyar bank legutóbbi kimutatása, ugyancsak a külföldről érkező valamivel jobb pénzügyi hírek hatása alatt az irányzat valamivel barátságosabbra változott és inkább a vezető értékek árfolyamai néhány koronávi javulást értek el.

A forgalom az egész hét folyamán alig öltött számottevő méreteket és részben ez a körülmény okozta, hogy az árfolyamok a barátságosabb hangulat dacára sem értek el nagyobb javulást. A vezető értékek közül leginkább magyar és osztrák hitelrészvények, továbbá Rimamurányi yasműrészvények kerültek forgalomba és értek el árjavulást. A Magyar-bankrészvények ellenben állandóan inkább kínálat tárgyát képezték.

A helyi papirok piacán az üzlet még korlátoltabb volt, az előfordult árfolyamváltozások jelentéktelenek, kötések leginkább egyes szén- és téglártekekben fordultak elő. Valamivel élénkebb volt a kereslet Budapesti általános villamossági részvények iránt.

A befektetési értékek piaca is javult és a 4%-os magyar koronajáradék árfolyama több mint 1/2%-kal emelkedett.

A sorsjegypiacon a decemberi húzásra való tekintettel érdeklődés mutatkozik ismét konvertált jelzálog-sorsjegyek iránt, melyeknek árfolyama néhány koronával javult.

a148-2619

A tudomány mai álláspontja szerint bebizonyíthatóan az Odol a legjobb szer a száj — és a fogak ápolására.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 120 k.

Rendkívüli olcsó árak.

Újmodorú | Kötött női sejtmenekzők.

**Ha még nem vett a fiának egy
kötött öltönyt**
akkor próbálja meg. Tartós, higiénikus, elegáns!
Fiu- és leány Sweater, női figaró stb. óriási választékban

WEHNER GYÖRGY divatáru-cégnél **NAGYBECSKEREK.**
124-47.17

1308—1913. végrh. sz.

948—1

1138. Bvk. 1913. sz.

943—1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. 515/3. számú végzése következtében dr. Pap Henrik perlaszi ügyvéd által képviselt Mihajlov Avrané szül. Petrov Manna javára 600 korona s jár. erejéig 1913. évi október hó 23-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1220 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tengeri, szalma, követelés stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 662/1. számú végzése folytán 600 korona tökekövetelés, ennek 1913. évi augusztus hó 2. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 108 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Farkasdon, adós lakásán leendő megtartására 1913. évi november hó 25. napjának délutáni 1/2 3 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1913. évi november hó 11. napján.

Szeesko Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Perjámosi járás főszolgabirájától.
4140—913. szám. 946—3.1

Pályázati hirdetmény.

Pészak községben üresedésben levő **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek, felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket **f. évi december hó 10-ig** hivatalomhoz címezve annnyival inkább nyujtsák be, mert az elkésztett érkezett, vagy kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

A községtől 1400 korona fizetés, 240 kor. lakbér és 5 évenként 4-szer ismétlődő 100 korona korpótlék és 200 korona állami fizetés-kiegészítés.

Perjámos, 1913. évi november hó 11-én.

Dr. Sal, főszolgabiró.

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1913. évi 1272. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1272. számú végzése folytán dr. Obadeanu Pál ügyvéd által képviselt Temesvári első takarékpénztár r.-t. javára 17500 korona tökekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi augusztus hó 21. napján lefoglalt és 1200 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Nagytárnok község határában a Laci-rét dűlőben leendő megtartására határidőül 1913. évi november hó 29. napjának délután 3 óraja kintüzetik, az 1913. évi V. 1272/3. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: buza.

Nagybecskereken, 1913. évi november hó 12. napján.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

Törökbecsei járás főszolgabirájától.
9321—913. szám. 945—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó **Karlova** községben megüresedett **köz-ségi orvosi állásra** pályázatot hirdetek

A községi orvos javadalmazása: az 1908. évi XXXVIII. t.-c. értelmében 1600 korona évi fizetés, a község által fizetendő évi 800 korona személyi pótlék, szabad lakás 4 szoba, 1 előszoba, 1 fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségek) és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-cikk 7. §-ában előirt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt, valamint nyelvismeretüket (a szerb nyelv bírása szükséges) is feltüntető kérvényüket hozzám 1913. évi december hó 1-éig nyujtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választás napját később fogom megállapítani.

Végül megjegyzem, hogy Karlova községe vasuti állomás, a községben van 1117 ház és 162 tanya tartozik hozzá. A község lakosságának száma: 5503

Törökbecsén, 1913. évi november hó 1-én.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabiró.

Meghívó.

A Nagybecskereki filharmoniai egyesület f. évi november hó 25-én este 9 órakor helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre tagjait meghívja

949—1.1

az elnök.

Tárgy:

Az alapszabályok módosítása.

Töröktopolya község elöljáróságától.

Pályázati hirdetmény.

Töröktopolya községhez tartozó **pusztanovoszelloi** államilag segélyezett községi elemi iskolánál megüresedett **tanítói állásra** pályázat nyittatik.

Kérvények 1913. évi december hó 1-ig alulírott községi iskolaszéknél benyujthatók.

Az állással az 1913: XVI. t.-cikkben biztosított javadalmazás jár.

Töröktopolya (Torontálmegye), 1913. évi november hó 12-én.

947—1.1

Mettier János, jegyző.

1288. Bvk. 1913. sz.

930—1

Árverési hirdetmény.

A budapesti kir. törvényszék 1913. évi 53169. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1751. számú végzése folytán International Harvester Co. javára 1100 korona tökekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán 1913. évi szeptember hó 1. napján lefoglalt és 1100 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Nagybecskereken Báthory-utca 35. és 26. sz. alatt leendő megtartására határidőül 1913. évi november hó 27. napjának délelőtt 11 óraja kintüzetik az 1913. évi V. 1751/2. sz. a. kelt végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: aratógép, lovak.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatók részére is elrendeltetett:

Strelimucha Pál 106 K 54 f. Schlesinger Jakab 64 K 56 f.

Nagybecskereken, 1913. évi november hó 8. napján.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

Éladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

573—x.48

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolvzth Oszkár

a „Népbank“ főkönyvelője.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontal“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.